

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/83/2020
Identifikačné číslo spisu:	2107237966
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2107237966.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: O. Š.C., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom P. XXXX/XX, Y., zastúpený advokátom: Mgr. Jozef Slíška, so sídlom Coboriho 2, Nitra, proti žalovaným: 1/ I. O., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXX, zastúpený splnomocnencom: JUDr. Štefan Bugala, bytom Juraja Fándlyho 3557/32, Trnava, 2/ S. B., narodený X.X.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, P., zastúpený advokátom: JUDr. Igor Horanský, so sídlom E. F. Scherera 4803/2, Piešťany, o zaplatenie 43.152,09 eur s príslušenstvom, vo veci vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 6C/353/2008, konajúc o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 4. septembra 2019 sp. zn. 24Co/107/2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Piešťany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. februára 2019 sp. zn. 6C/353/2008-424 výrokom I. žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 9.626,24 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 7,5 % ročne zo sumy 9.626,24 eur od 18.6.2009 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol, výrokom III. rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov prvoinstančného konania a odvolacieho konania v rozsahu 24,62 % a výrokom IV. rozhodol, že Slovenská republika má nárok voči žalovanému 2/ na náhradu trov štátu v rozsahu 100 %.

1.2. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 488, § 489, § 494, § 657, § 658 ods. 1, § 558, § 517 ods. 1 veta prvá, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

1.3. Prvostupňový súd vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca odovzdal žalovaným peňažné prostriedky uvedené v potvrdeniach zo dňa 10.10.2005 a zo dňa 7.11.2005 a žalovaní ich prevzali, napriek tomu, že žalovaný 1/ počas celého konania zotrval na svojom tvrdení, že peniaze fyzicky neprevzal. Na druhej strane však žalovaný 1/ pri výsluchu dňa 5.4.2011 uviedol, že potvrdenia podpísal

po predložení mu na podpis žalovaným 2/ a potvrdil, že k odovzdaniu peňazí došlo a peniaze fyzicky prevzal žalovaný 2/. Súd prvej inštancie mal z predložených potvrdení jednoznačne za preukázané, že k fyzickému odovzdaniu a prevzatí peňazí v celkovej výške 300.000,-Sk došlo, nakoľko prevzatie peňazí žalovaní potvrdili svojím podpisom na každom z potvrdení (podpisy oboch žalovaných na potvrdeniach boli v konaní napokon nesporné). Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že peniaze prevzali obaja žalovaní spoločne a nerozdielne, nakoľko nebola určená výška, ktorú každý z nich prevzal a spoločne sa zaviazali peniaze aj s úrokmi vyplácať žalobcovi, prípadne jeho matke.

1.4. Okresný súd vecne argumentoval tým, že potvrdenia zo dňa 10.10.2005 a zo dňa 7.11.2005 právne vyhodnotil ako tzv. dlžobné úpisy, ktorými žalovaní uznali svoj dlh titulom ústnej zmluvy o pôžičke, ktorá bola platne uzatvorená, nakoľko došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí žalovaným, čo bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané písomnými potvrdeniami podpísanými žalovanými. Pokiaľ totiž ide o právny úkon uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, okrem všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony, je k platnosti tohto právneho úkonu potrebná písomná forma, ktorá v danom prípade dodržaná bola. Z hľadiska obsahových náležitostí musí platné uznanie dlhu obsahovať vyjadrenie prísľubu dlžníka zaplatiť dlh, uvedenie dôvodu dlhu a jeho výšky. Toto všetko potvrdenia zo dňa 10.10.2005 a 7.11.2005 spĺňajú. V prvom rade súd prvej inštancie uviedol, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie, že dňa 29.9.2005 vybral zo svojho účtu sumu 79.272 Sk. Na druhej strane sa však súd prvej inštancie nestotožnil s ničím nepodloženým tvrdením a dotváraním skutkového stavu právnym zástupcom žalovaného 2/, ktorý uviedol, že túto sumu na účet žalobcu vložila matka žalobcu, keďže uvedené tvrdenie nevyplýva zo žiadneho dôkazu a žalovaný 2/ k nemu nepredložil, ani nenavrhol žiaden dôkaz a neuniesol tak dôkazné bremeno svojho tvrdenia. Zároveň súd prvej inštancie podotkol, že ak by tomu tak aj bolo (že by peniaze na účet žalobcu vložila matka žalobcu), neznamenaloby to automaticky, že sumu 79.272,72 Sk poskytla žalovaným matka žalobcu. Výpisom z účtu žalobcu bolo preukázané skutkové tvrdenie žalobcu, že dňa 29.9.2005 vybral zo svojho účtu 124.000,-Sk, na základe čoho mal súd prvej inštancie za preukázané, že sumu 124.000,-Sk poskytol žalovaným žalobca. Tvrdenie svedkyne, že z poskytnutých 200.000,-Sk bolo 100.000,-Sk jej, nebolo v konaní ničím preukázané. Súd prvej inštancie po vyhodnotení tvrdení žalobcu a jeho matky a predložených listinných dôkazov dospel k záveru, že matka žalobcu poskytla žalovaným z pôžičky 200.000,-Sk sumu 10.000,-Sk, čo bolo preukázané výberom tejto sumy dňa 29.9.2005 z vkladnej knižky matky žalobcu a žalobcu. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že v časti o zaplatenie 10.000,-Sk titulom tretieho potvrdenia, resp. odovzdania peňazí, nie je žalobca aktívne vecne legitimovaný, nakoľko sumu 10.000,-Sk poskytla žalovaným matka žalobcu dňa 10.10.2005 pri odovzdaní celkovej pôžičky vo výške 200.000,-Sk. Pokiaľ ide o zvyšnú časť poskytnutej sumy, t. j. 66.000,-Sk (200.000,-Sk mínus 124.000,-Sk mínus 10.000,-Sk), súd prvej inštancie vyhodnotil, že túto sumu poskytol žalovaným žalobca, keďže vychádzal z preukázanej skutočnosti, že žalovaní prevzali sumu 200.000,-Sk. Zosumarizujúc vyššie zmienené mal súd prvej inštancie za to, že z tejto sumy poskytla matka žalobcu 10.000,-Sk (výber z vkladnej knižky) a žalovaný 124.000,-Sk (výber z účtu). Čo sa týka zvyšnej sumy 66.000,-Sk, súd prvej inštancie vychádzal z vyjadrení žalobcu, ktorý tvrdil, že zvyšnú časť do 200.000,-Sk vyplatil osobne pri odovzdávaní peňazí dňa 10.10.2005 (výsluch žalobcu), resp. že zostávajúcu sumu 66.000,-Sk doplatil z vlastnej hotovosti (vyjadrenie žalobcu zo dňa 20.3.2013), resp. že zvyšná časť požičaných peňazí v sume 76.000,-Sk bola poskytnutá z jeho hotovostných úspor, keď určitú čiastku poskytla jeho matka (čo bolo 10.000,-Sk) (vyjadrenie žalobcu zo dňa 26.10.2016). Ak teda aj svedkyňa vypovedala, že časť peňazí patrila žalobcovi, súd prvej inštancie po vyhodnotení tvrdení žalobcu a jeho matky a predložených listinných dôkazov dospel k záveru, že zostávajúcu sumu 66.000,-Sk z poskytnutej sumy 200.000,-Sk poskytol žalovaným práve žalobca. V prípade štvrtého odovzdania peňazí nemožno mať podľa názoru súdu prvej inštancie za to, že peňažné prostriedky vo výške 100.000,-Sk (3.319,39 eur) poskytla žalovaným matka žalobcu. Z predloženého listinného dôkazu - výpisu z valutového účtu žalobcu nesporne vyplýva, že dňa 7.11.2005 žalobca vybral z účtu sumu 2.762,21 eur (podľa výpisu v prepočte 106.000,-Sk) a zároveň vyplýva, že matka žalobcu skutočne dňa 5.11.2005 vložila na tento účet sumu 2.780,-eur. Z týchto dvoch nesporných a preukázaných skutočností však nemožno dospieť k záveru, že sumu vo výške 100.000,-Sk poskytla žalovaným dňa 7.11.2005 matka žalobcu, niet dôvodu sa domnievať, že žalobca vybral zo svojho účtu peniaze svojej matky, pripísaním uvedenej sumy na účet žalobcu sa táto suma dostala do výlučnej dispozičnej sféry žalobcu. Tiež nie je zrejmé, a nebolo to ani predmetom dokazovania, prečo matka žalobcu vložila na účet žalobcu uvedenú

sumu (mohlo to byť napr. titulom daru, vrátenia pôžičky, či poskytnutia pôžičky žalobcovi). Podstatné však je, že v čase výberu peňazí z účtu patrili tieto peniaze žalobcovi (bez ohľadu na titul ich nadobudnutia) a žalovaným žalobca poskytol svoje peniaze. Súd prvej inštancie uzavrel, že z celkovej sumy 300.000,-Sk (9.958,18 eur), ktorú žalovaní prevzali, poskytol žalobca žalovaným celkovo 290.000,-Sk, tak, že z tzv. tretieho potvrdenia o prevzatí hotovosti vo výške 200.000,-Sk zo dňa 10.10.2005 poskytol žalobca žalovaným sumu 190.000,-Sk (6.306,84 eur) a z tzv. štvrtého potvrdenia o prevzatí hotovosti vo výške 100.000,-Sk (3.319,39 eur) zo dňa 7.11.2005 poskytol žalobca žalovaným celú túto sumu. Súd prvej inštancie vyhodnotil zostávajúci nárok žalobcu za dôvodný a preukázaný iba vo výške 290.000,-Sk, na základe čoho uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 290.000,-Sk, t. j. 9.626,24 eur, ktorá predstavuje dlh žalovaných voči žalobcovi, ktorý sa mu zaviazali splatiť titulom potvrdení zo dňa 10.10.2005 a 7.11.2005. Keďže žalobca požičal obom žalovaným jednu sumu bez toho, aby ju delil medzi žalovaných, súd uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi priznanú sumu spoločne a nerozdielne. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie 10.000,-Sk zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Pretože žalovaní boli preukázateľne vyzvaní na vrátenie požičanej sumy až doručením žaloby, súd prvej inštancie žalobcovi priznal úroky z omeškania od 18.6.2009, na ktoré mal nárok vo výške 9 % (8 + 1 %); keďže však žiadal úroky z omeškania len vo výške 7,5 %, súd prvej inštancie žalobe v časti príslušenstva zodpovedajúceho priznanej istine vyhovel.

1.5. Súd prvej inštancie prevažne úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,62 %. V priebehu konania vznikli štátu trovy konania, ktoré predstavujú časť znalečného priznaného znalcovi, ktorá nebola pokrytá preddávkami, a preto súd prvej inštancie rozhodol, že Slovenská republika má nárok voči žalovanému 2/ na náhradu trov štátu v plnom rozsahu.

2. Proti výrokom I., III., IV. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 2/ z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f), CSP. Krajský súd uviedol, že i keď žalovaný 2/ v odvolaní výslovne neuviedol, že odvolanie podáva i z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f) Civilného sporového poriadku, z obsahu odvolacích námietok vyplynulo, že žalovaný 2/ mimo iného namietal, že súd prvej inštancie sa v prejednávanej veci nevysporiadal so všetkými relevantnými skutkovými a právnymi otázkami a žalobcom v konaní nebolo preukázané, že bol vlastníkom peňažných prostriedkov, ktoré žalovaným požičal, čo bezpochyby zakladá odvolacie dôvody i podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f) CSP posúdiac odvolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP).

2.1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 04. septembra 2019 sp. zn. 24Co/107/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III., IV. rozsudku súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2.2. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením jeho rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal. Na zdôraznenie správnosti doplnil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalovaným 2/ v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplyva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalovaný 2/ s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel.

2.3. Pokiaľ žalovaný namietal v odvolaní hodnotenie dôkazov, kedy odvolaním žalovaného 2/ bola nastolená otázka vlastníctva peňažných prostriedkov v sume 79.272,72 Sk a v sume 2.780 eur na osobnom účte žalobcu, ktorý ich poskytol ako pôžičku žalovaným, odvolací súd uviedol, že závery súdu prvej inštancie o tejto otázke považuje za dostatočné. Pokiaľ ide o unesenie dôkazného bremena žalobcom, že to bol on, kto poskytol peňažné prostriedky žalovaným titulom pôžičky, založeného na ním navrhnutých dôkazov, a to najmä na Potvrdeniach zo dňa 10.10.2005 a zo dňa 7.11.2005 a Výpisoch z osobného účtu č. XXXXXXXXXX zo dňa 21.10.2005 a zo dňa 21.11.2005, tu k záverom súdu prvej inštancie ťažko niečo dodať. Vo vzťahu k tejto argumentácii žalovaného 2/ je nutné konštatovať v zhode

so súdom prvej inštancie, že žalovaným 2/ tvrdené požičanie peňažných prostriedkov žalovaným matkou žalobcu nebolo preukázané a odvolací súd poukazuje na odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie v odsekoch 43., 45., v ktorých sú uvedené výsledky vykonaného dokazovania a závery z nich plynúce.

2.4. Podľa krajského súdu bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Prisudzovanie hodnoty pravdivosti konkrétnemu dôkazu predpokladá, že sudca takýto dôkaz posudzuje najskôr izolovane z hľadiska vierohodnosti toho, kto ho podáva a či správa sama osebe (svedecká výpoveď) je svojím obsahom pravdepodobná, alebo nie. Predovšetkým sa totiž žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (čím treba rozumieť nutnosť stotožnenia sa s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie treba žalobe vyhovieť). Predpokladom zamietnutia žaloby (čo žiadal žalovaný 2/) by totiž bolo preukázanie žalovaným 2/ tvrdené vlastníctvo požičaných peňažných prostriedkov matkou žalobcu. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani žalovaný v odvolaní predostreté tvrdenie, že matka žalobcu poukázala na účet žalobcu peňažné prostriedky za účelom ich poskytnutia žalovaným, čo matka žalobcu potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi. Predovšetkým odvolací súd uvádza, že matka žalobcu X. Š., ktorá v konaní pred súdom prvej inštancie vypovedala ako svedkyňa dňa 13.9.2011, vo svojej svedeckej výpovedi nikdy neuviedla, že peňažné prostriedky v sume 79.272,72 Sk vložila dňa 29.9.2005 na účet žalobcu práve ona, ako to podsúva žalovaný 2/ v odvolaní. Čo sa týka sumy 2.762,21 eur, tu odvolací súd opäť poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, že predmetom dokazovania nebol dôvod vloženia týchto peňažných prostriedkov na účet žalobcu (mohlo to byť napr. titulom daru, vrátenia pôžičky či poskytnutia pôžičky) a zo žiadneho vykonaného dôkazu v konaní pred súdom prvej inštancie nevyplyva, že by vlastníkom peňažných prostriedkov vybraných z účtu žalobcu nebol práve a len žalobca. Na tomto zistení nemôžu nič zmeniť ani rukou písané poznámky na výpise z osobného účtu žalobcu zo dňa 21.11.2005 tak, ako už uviedol i súd prvej inštancie, z ktorých poznámok nanajvýš vyplýva informácia o poskytnutí pôžičky žalovaným („pôžička O. + B."), avšak rozhodne nie sú dôkazom o osobe, ktorá pôžičku poskytla. Z uvedených dôvodov odvolací súd neprihliadol k námietke žalovaného 2/ o nesprávnom vyhodnotení dôkazov ohľadne vlastníctva peňažných prostriedkov požičaných žalovaným.

2.5. V prejednávanej veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonané dokazovanie vyhodnotil v zmysle zásad upravených v citovanom ustanovení § 191 ods. 1 CSP. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie bol toho názoru, že v danej veci bolo podstatnou skutkovou okolnosťou tvrdenie žalovaného 2/ o tom, že peňažné prostriedky požičané žalovaným nepatrili žalobcovi, pričom zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že obrana žalovaného 2/ v tomto smere vyznela nepresvedčivo, ako precízne a vyčerpávajúco vysvetlil súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozsudku. Odvolacia námietka žalovaného o nesprávnom zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie je tak podľa odvolacieho súdu nenáležitá.

2.6. Napokon žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie Potvrdenia zo dňa 10.10.2005 a zo dňa 7.11.2005 nesprávne právne vyhodnotil, keď ich označil za uznanie dlhov. K tomu odvolací súd uviedol, že ako už konštatoval odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozsudku č. k. 24Co/107/2019-332 zo dňa 2.12.2015, od zmluvy o pôžičke treba odlišiť tzv. dlžobný úpis, ktorým dlžník písomne potvrdzuje, že dlhuje veriteľovi určitú sumu; tento úpis môže byť dlžníkom vydaný aj po uzavretí zmluvy a môžu byť s ním spojené i účinky uznania dlhu. Uznanie dlhu v zmysle ustanovenia § 588 Občianskeho zákonníka je jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi v predpísanej písomnej forme. Uznanie dlhu zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku, že dlh v čase uznania trval. Na to, aby uznanie dlhu malo tieto účinky, je potrebné, aby dlžník písomne uznal, že zaplatí svoj dlh a ďalej je potrebné, aby v písomnom uznaní bol dlh určený (uznaný) čo do dôvodu a výšky. Z hľadiska obsahových náležitostí tohto zabezpečovacieho prostriedku, pre platnosť prejavu je rozhodujúce, či tento prejav obsahuje: označenie oprávnenej osoby (veriteľa), označenie povinnej osoby (dlžníka), určenie dôvodu dlhu, uvedenie výšky dlhu, skutočnosti, z ktorých vyplýva vedomosť (pripravenosť plniť) dlžníka o svojej povinnosti. Uznanie dlhu spôsobuje vznik vyvrátiteľnej právnej domnienky, že dlh v čase uznania trval a súčasne prerušenie premlčania a začiatok novej desaťročnej premlčacej doby, ktorá začína plynúť dňom, kedy k uznaniu došlo alebo kedy uplynula lehota na plnenie, ak je v uznaní určená. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie je toho názoru, že Potvrdenia zo dňa 10.10.2005 a zo

dňa 7.11.2005 náležitosti uznania dlhu spĺňajú. Súd prvej inštancie náležitým spôsobom v odseku 40. preskúmaného rozsudku vysvetlil inštitút uznania dlhu a dôvod, prečo konštatoval, že žalovaní svoj dlh v uvedených potvrdeniach uznali. Odvolací súd totiž nemá k záverom súdu prvej inštancie čo dodať, plne sa s nimi stotožňuje. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zákon nevyžaduje, aby sa dlžník v uznávacom vyhlásení priamo zaviazal na plnenie, ale stačí, že z obsahu písomného prejavu je zrejmé, že si je svojej povinnosti na plnenie vedomý. I táto odvolacia námietka žalovaného 2/ je rovnako neopodstatnená. Výsledky dôkaznej verifikácie všetkých právne relevantných dôkazných prostriedkov, ktoré boli potrebné k zisteniu skutkového stavu a vyplývajú z obsahu spisu, viedli k naplneniu podmienok pre aplikáciu ustanovenia § 657, § 558 Občianskeho zákonníka, keďže poskytovali bezpečne zistený skutkový stav, ktorý bolo možné podriadiť pod uvedené hmotnoprávne pravidlo. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 9.626,24 eur s príslušenstvom, ktorá suma im bola poskytnutá ako pôžička. Polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vyslovených právnych záverov pre nezohľadnenie právnej argumentácie strany sporu, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vec vo vyhovujúcom výroku rozsudku súdu prvej inštancie správne právne posúdil.

2.7. V súvislosti so žalovaným 2/ prejavom nespokojnosti s preskúmaným rozsudkom vo vyhovujúcom výroku odvolací súd poukazuje na stabilnú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, podľa ktorej nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (napr. II. ÚS 4/97, II. ÚS 3/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 140/2017). Žalovaný 2/ v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než súd prvej inštancie a robí z vykonaných dôkazov vlastné právne závery týkajúce sa nároku žalobcu na vrátenie pôžičiek s príslušenstvom poskytnutých žalovaným. Odvolacie námietky žalovaného 2/ ohľadne nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie, nesprávnych skutkových a právnych záverov konštatovaných súdom prvej inštancie, vyhodnotil odvolací súd za nenáležité.

2.8. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného 2/ odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilé privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

2.9. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku I. (vrátane rovnako správnych výrokov III., IV. o nároku na náhradu trov konania, ktoré inak odvolaním ani spochybnené neboli a v prípade ktorých ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody ich nesprávnosti) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

2.10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 2/ v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný v 2/ rade (ďalej aj „dovolateľ 2/“).

4.1. Z obsahu dovolania dovolací súd zistil, že dovolateľ 2/ prípustnosť dovolania odôvodnil

ustanoveniami § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

4.2. V dovolaní vzhľadom na jeho prípustnosť vyvodzovanú z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP uviedol, že sa odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nevysporiadali so zásadnou okolnosťou, ktorej posúdenie bolo rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci a to, že CSP v § 387 ods.3 ustanovuje, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v dovolaní. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu, že okrem iného, že odvolací súd neprihliadol na námietku žalovaného 2/ v súvislosti s aktívnou legitímáciou žalobcu a námietkou voči nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov ohľadne vlastníctva peňažných prostriedkov. Namietal, že pôžičku mala poskytnúť matka žalobcu a nie žalobca a že predložené dôkazy žalovaným v 2/ rade to riadne preukazujú a že súd prvého stupňa aj krajský súd zle vyhodnotili dôkazy ohľadom pôžičky a že pôžičku chcela poskytnúť matka žalobcu a nie žalobca a že z ich strany išlo o simulovaný právny úkon. Poukázal na ust. § 41a ods. 2 Obč. zák. Záverom dovolateľ 2/ namietal, že napadnutý rozsudok je arbitrárny, nepreskúmateľný, ústavne nekonformný, nezákonný a diskriminačný, že pre toto dovolanie sú naplnené relevantné dovolacie dôvody podľa CSP a prakticky takmer rovnakými nedostatkami ako rozsudok odvolacieho súdu, trpí aj prvoinštančný rozsudok okresného súdu.

4.3. Žalovaný 2/ na základe toho navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalobca a žalovaný 1/ sa k dovolaniu žalovaného nevyjadrili, hoci im dovolanie bolo zaslané.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

7. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné pojednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) žalovaný 2/ v dovolaní nenamietal chyby a nesprávnosti v procese pojednania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale zreteľne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci

majúci základ v neobjektívnom hodnotení dôkazov a nesprávne hodnotenie dôkazov a nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

10.1. Dovolateľ 2/ označil závery súdov zistené dokazovaním za neprijateľné a rozporné s vykonaným dokazovaním. Odvolací súd sa v spojení so súdom prvej inštancie nevysporiadal so zásadnou okolnosťou, ktorej posúdenie bolo rozhodujúce pre správne určenie osoby, ktorá pôžičku poskytla. Odvolací súd prakticky len odkázal na výsledky dokazovania pred súdom prvej inštancie a stotožnil sa s jeho právnym posúdením a závermi. Ďalej vo svojom dovolaní žalobca namietal, že sa odvolací súd nedostatočne vysporiadal s predloženými listinnými dôkazmi, ktoré podľa jeho tvrdenia preukazovali, že pôžičku poskytla matka žalobcu a nie žalobca.

10.2. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 332/09). Zasadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to rovnosť zbraní v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa aj rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29.4.1993, II. ÚS 410/06).

10.3. V súlade s touto judikatúrou ústavného súdu Najvyšší súd SR ustálil svoju judikatúru (napr. rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018, 5Cdo/138/2018) tak, že procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou kapacitou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.

10.4. V súvislosti s uvedenými dovolacími námietkami dovolateľa 2/ dovolací súd poukazuje na to, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súdom nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie účastníkov konania (strán sporu).

10.5. V súdnej veci neboli, v zmysle vyššie uvedených východísk, zistené vady v procese dokazovania a v procese vyhodnotenia dôkazov, ktoré by zakladali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Dokazovaním bolo dostatočne preukázané, že pôžičku žalovaným v súdom prísúdnej výške bez akýchkoľvek pochybností poskytol žalobca.

11.1. Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že dovolateľ 2/ mal v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania za nevyhnutné, aby sa odvolací súd v rámci odôvodnenia rozsudku vysporiadal so všetkými protiargumentami strany sporu a riadne odôvodnil, prečo na tieto neprihliadal. Vady v nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa podľa názoru žalobcu prejavili najmä v tom, že odvolací súd v

spojení so súdom prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil a nevysporiadal sa s tým, či žaloba bola alebo nebola v spore aktívne vecne legitimovaná.

11.2. K predmetnej námietke dovolací súd poukazuje na bod 46. rozhodnutia prvostupňového súdu. V tomto bode odôvodnenia rozsudku bolo preukázané, akú sumu poskytol žalobca žalovaným ako pôžičku., pričom s týmto sa stotožnil aj odvolací súd, pričom ich podrobnejšie zdôvodnil v bode 28. až 34. svojho rozhodnutia a preto námietky dovolateľa 2/ uvedené v odvolaní boli dostatočným spôsobom odôvodnené a nebolo potrebné na ne dať širšiu odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Dovolateľ 2/ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

12. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu jeho dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

13. Žalovaný 2/ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP pričom bližšie nevysvetlil v čom sa odvolací súd odklonil od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ani neuviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo, že by bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená rozdielne.

14. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov dovolania uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP).

15. V zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo nebola vyriešená dovolacím súdom alebo ju dovolací súd rozhoduje rozdielne. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

16. V súvislosti s tým, že dovolateľ 2/ vymedzil prípustnosť dovolania poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP je potrebné uviesť, že pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má okrem obsahu pojmu právna otázka mimoriadny význam to, ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

17. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP zákonodarcu sleduje zámer prispieť k ich jednotnému

rozhodovaníu.

18. Dovolateľ 2/ tvrdil prípustnosť podaného dovolania poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP. Dovolací súd ale musí v tejto súvislosti konštatovať, že prípustnosť dovolania dovolateľ riadne nešpecifikoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nešpecifikoval (konkrétnu) právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju riešil odvolací súd, a taktiež neuviedol, ako mala byť (konkrétna) právna otázka správne riešená. V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom žalovaný de facto len vo všeobecnosti namietal „vady právneho posúdenia veci odvolacím súdom“, čo nemožno považovať za riadne uplatnenie (zdôvodnenie) prípustnosti dovolania.

19. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného 2/ uplatnené podľa ustanovení CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Z uvedeného dôvodu preto dovolanie žalovaného 2/ podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

20. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému 2/ v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Pokiaľ išlo o návrh žalovaného 2/ na odklad vykonateľnosti tak dovolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by mal návrhu vyhovieť.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.